

Försvarsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om informationssäkerhet och av säkerhetsbestämmelserna samt om uppsägning av det administrativa arrangemanget för skydd av säkerhetsklassificerad information som utbyts mellan Finland och Nordatlantiska fördragsorganisationen och av överenskommelsen med Nordatlantiska fördragsorganisationen om informationssäkerhet

Till utrikesutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om informationssäkerhet och av säkerhetsbestämmelserna samt om uppsägning av det administrativa arrangemanget för skydd av säkerhetsklassificerad information som utbyts mellan Finland och Nordatlantiska fördragsorganisationen och av överenskommelsen med Nordatlantiska fördragsorganisationen om informationssäkerhet (RP 4/2023 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för utlåtande till utrikesutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- jurist Ville Salmi, utrikesministeriet
- äldre regeringssekreterare Tuomas Hyvärinen, försvarsministeriet
- specialplanerare, datasäkerhetsdirektör Pekka Ylitalo, Huvudstaben.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottets ställningstaganden

Allmänt

(1) I propositionen föreslås det att riksdagen godkänner ett avtal mellan parterna i nordatlantiska fördraget om informationssäkerhet samt säkerhetsbestämmelser och att riksdagen antar en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet och i säkerhetsbestämmelserna som hör till området för lagstiftningen. I propositionen föreslås det även att riksdagen ger sitt samtycke till att Finland säger upp det administrativa arrangemanget för skydd av säkerhetsklassificerad information som

Utlåtande FsUU 1/2023 rd

utbyts mellan Finland och Nordatlantiska fördragsorganisationen samt överenskommelsen med Nordatlantiska fördragsorganisationen om informationssäkerhet. Det gällande informationssäkerhetsavtalet mellan Finland och Nordatlantiska fördragsorganisationen undertecknades den 22 september 1994 efter det att Finland anslutit sig till Natos partnerskap för fred.

(2) Enligt uppgift utgör 1997 års informationssäkerhetsavtal mellan parterna i nordatlantiska fördraget en del av fördragsorganisationens rättsligt bindande avtalsram, som de nya medlemsländer som ansluter sig till nordatlantiska fördraget förutsätts förbinda sig till. Alla nuvarande medlemsstater i fördragsorganisationen är parter i informationssäkerhetsavtalet. Detta multilaterala avtal ersätter de bilaterala informationssäkerhetsarrangemangen mellan Finland och fördragsorganisationen. Avtalet är ett av sex avtal som Finland har förbundit sig att ansluta sig till inom 12 månader från deponeringen av Finlands anslutningsinstrument för nordatlantiska fördraget. Försvarsutskottet anser det vara viktigt att avtalet träder i kraft så snart som möjligt.

De viktigaste ändringarna jämfört med det tidigare avtalet

(3) Ett effektivt politiskt samråd, effektivt samarbete och effektiv planering i försvarsfrågor i syfte att uppnå informationssäkerhetsavtalets mål kräver enligt avtalet utbyte av säkerhetsskyddsklassificerad information mellan parterna. För att detta ska bli möjligt måste det finnas bestämmelser om ömsesidigt skydd av säkerhetsskyddsklassificerad information i syfte att säkerställa en gemensam skyddsnivå för säkerhetsskyddsklassificerad information. Avtalet förpliktar inte parterna att lämna ut sådan information.

(4) Utskottet håller med de sakkunniga om att Finland i och med det nästan 30 år långa Nato-partnerskapet har en bra uppfattning om hur säkerhetsskyddsklassificerad information hanteras i alliansen och att anslutningen till informationssäkerhetsavtalet mellan medlemsstaterna därför inte medför stora förändringar i reglerna för behandling av sådan information.

(5) Den största ändringen i informationsutbytet är att anslutningen till informationssäkerhetsavtalet gör det möjligt att få information som säkerhetsskyddsklassificerats som COSMIC TOP SECRET. Dessutom ökar mängden information som fås och utbyts i och med Natomedlemskapet betydligt, och flera statsförvaltningsmyndigheter kommer att få och behandla säkerhetsskyddsklassificerad information. Enligt erhållen utredning förbättrar Natomedlemskapet och anslutningen till informationssäkerhetsavtalet försvarsindustrins möjligheter att delta i upphandlingar och anbudsförfaranden som innehåller säkerhetsskyddsklassificerad information inom Nato.

(6) De finska myndigheternas förfaranden för skydd av säkerhetsskyddsklassificerad information har vid Natos regelbundna kontrollbesök konstaterats fungera. När informationsmängderna ökar och informationen distribueras till fler myndigheter finns det också framöver skäl att se till att informationssäkerhetsåtgärderna är tillräckliga för att Finland ska ha kvar sitt förtroende som internationell aktör, understryker utskottet.

Kostnaderna för informationssäkerhetsavtalet och effekterna på myndigheternas verksamhet

(7) I propositionen bedöms också kostnaderna för det nya avtalet. Kostnaderna för utvecklingen av den informationsbehandlingsmiljö med höga säkerhetskrav som möjliggör behandling av in-

Utlåtande FsUU 1/2023 rd

formation som gäller Nato bedöms uppgå till cirka 20 miljoner euro 2023–2025. Dessutom kommer de skyddsåtgärder som krävs i de lokaler där informationen behandlas att föranleda nya kostnader till ett belopp på uppskattningsvis sex miljoner euro, som huvudsakligen utgörs av hyreskostnader. Avtalet kommer enligt utredning ändå inte direkt att medföra några ökade kostnader för statens gemensamma informationsbehandlingsmiljö som förutsätter hög säkerhet, eftersom motsvarande standarder har tillämpats redan under partnerskapstiden.

(8) I och med Natomedlemskapet ökar den säkerhetsskyddsklassificerade informationen. Behovet av att behandla sådan information kommer också att beröra myndigheter och företag utanför utrikes- och försvarsförvaltningen. Enligt propositionen väntas arbetet med vägledning, kontroller och godkännande medföra ett permanent behov av ytterligare resurser exempelvis vid Transport- och kommunikationsverket. Utskottet anser det vara ytterst viktigt att alla myndighetsaktörers resurser är på den nivå som det nya informationssäkerhetsavtalet kräver.

Riksdagens rätt att få information

(9) Riksdagens rätt att få information och delta i behandlingen av Natoärenden beskrivs i kapitel 2.4 i propositionen. Riksdagen har enligt 47 § i grundlagen rätt att av statsrådet få de upplysningar som behövs för behandlingen av ett ärende. Bestämmelsen omfattar både statsrådets skyldighet att på eget initiativ tillstålla riksdagen behövlig information och skyldigheten att lägga fram sådan information som riksdagen ber om (RP 1/1998 rd, s. 98).

(10) Den minister som saken gäller ska se till att utskott eller andra riksdagsorgan utan dröjsmål får handlingar och andra upplysningar som de behöver och som finns hos myndigheterna. Utskottens allmänna rätt att få information omfattar enligt grundlagen också sekretessbelagda uppgifter som innehas av statsrådet och ministerierna. Försvarsutskottet betonar att riksdagen har exklusiv behörighet att bedöma vilka uppgifter som behövs vid behandlingen av ett aktuellt ärende. Statsrådet kan inte göra en sådan bedömning på riksdagens vägnar.

(11) Utskottet har tidigare granskat hur samarbetet med statsrådet — särskilt utrikes- och försvarsministeriet — har fungerat (se utredningen av hur riksdagens grundlagsfästa rätt att få information tillgodoses — FsUU 2/2020 rd — EÅ 35/2020 rd). Utskottet lyfte i sitt utlåtande fram att samarbetet i regel har fungerat bra (t.ex. informationen om HX-projektet).

(12) Utskottet upprepar här sin kommentar att riksdagens rätt att få upplysningar inte kan vara beroende av att man från utskottets sida på förhand kan ställa rätt frågor om skötseln av försvarspolitik, utan statsrådet måste självt aktivt fullgöra informationsskyldigheten. Detta är särskilt viktigt nu när Finland som Natomedlem ska gå in för en egen handlingslinje i alliansen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Försvarsutskottet föreslår

att utrikesutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande FsUU 1/2023 rd

Helsingfors 6.6.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Antti Häkkänen saml
vice ordförande Hanna Huttunen cent
medlem Timo Heinonen saml
medlem Mika Kari sd
medlem Teemu Keskisarja saf
medlem Tuomas Kettunen cent
medlem Kimmo Kiljunen sd
medlem Jukka Kopra saml
medlem Juha Mäenpää saf
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Veijo Niemi saf
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Tuula Väättäinen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Heikki Savola.